

עלים

עליון קבוץ סעד

כ' כסלו תשפ"ה | פרשת וישב | 21.12.24 | גליון מס' 3373

ישראל במלחמה - גיליון 59

נְרַהֵיבָה עוֹז לְקְרֹא לְגֶשֶׁם כִּי יָשׁוּב
אֶל הָאָבִיב, הָאָבִיב.

עָלִי שְׁלַכְתָּ יִנְשְׂאוּ בְזֶרֶם שׁוֹב כָּמוֹ מֵאֵז.
נִקְרָא לְגֶשֶׁם כִּי יָשׁוּבָה עִם הַסַּעַר מִסָּבִיב
תִּהְיֶה הַרוּחַ שׁוֹב לּוֹחֶשֶׁת וְדוֹלֶקֶת בְּאוֹר פֶּז.
פזמון...

פזמון:

גֶשֶׁם גֶשֶׁם בּוֹא
גֶשֶׁם גֶשֶׁם שׁוֹבָה
כָּבֵר אָבִיב וְהַגְבָּעוֹת
כִּלְן יְרוֹק בּוֹעֵר.
גֶשֶׁם גֶשֶׁם בּוֹא
גֶשֶׁם גֶשֶׁם שׁוֹבָה
גֶשֶׁם שׁוֹב מִן הַיַּעְרוֹת
הַרְחוֹקִים מֵהָר.

קְרֵאנוּ בּוֹא נָא בּוֹא נָא גֶשֶׁם גֶשֶׁם טוֹב
מִן הַמְרוֹם הַמְרוֹם.

שָׂדוֹת שָׁל כֶּסֶף יִתְפַּתְלוּ בַּסַּעְרָה, הַנֶּהָה וְשׁוֹב.
קְרֵאנוּ בּוֹאָה וְחֹזֵר נָא מִן הַיַּעַר לְמָקוֹם
שָׁבוּ הַדְרֹךְ כָּבֵר פּוֹרַחַת וְשׁוֹלַחַת אוֹר זָהוּב.
פזמון...

עַל אִם הַדְרֹךְ שׁוֹב נִפְגּוֹשׁ בְּעֵלְמוֹת
וְשִׁעָרָן הַרְטֵב

יִנוּעַ חֲרֹשׁ עַל כְּתַפְנֵנוּ מִתְלַתֵּל וְנִהְדָּר.
הוּ גֶשֶׁם, גֶשֶׁם בּוֹא נָא בּוֹא נָא פֹה הַרוּחַ תִּחְלוֹף
תְּשׁוּט אוֹהֶבֶת וְנוֹשֶׁקֶת וְלוֹטְפֶת כְּפַרְפֵּר.
פזמון...

גשם בוא / תרצה אתר

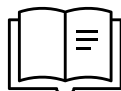
מעבר לשער חדש:

18:30

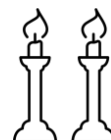
צאת שבת:

17:18

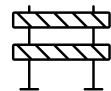
תהילים לנשים:

איילה רבי

הדלקת נרות:

16:21

מעבר לשער ישן:

15:00

דבר תורה / אחת פלס

וישראל אהב את יוסף מכל בניו, כי בן זקונים הוא לו. ועשה לו כתונת פסים - הגורם לקנאה בין הבנים הוא האב יעקב. אמר רבי בר חמא בר גיורא משמו של רב: לעולם אל ישנה אדם בנו בן הבנים, שהרי כתונת הפסים שעשה יעקב ליוסף יותר משאר בניו, נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים (שבת י). יעקב מפנק את יוסף אולי בגלל שהיה בנה הבכור של רחל. יוסף ניזוק מפינוק זה. הוא נתפס להרהורי גדלות ורואה חלומות. מספר לאחיו ומגביר את השנאה אליו.

ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם - כלי-זינו של יוסף הוא נשקם של חלושי האופי – הרכילות והדיבה – להכות את השונא בסתר, מאחרי גבו. "קשה כשאויל קנאה".

למרות שיוסף בא לראות בשלום אחיו והם אינם קוראים לו בשמו אלא אומרים: "הנה בעל החלומות הלזה", ובליבם נדלקת אש הנקמה והם מחליטים לחסלו. ולאחר שהשליכו את אחיהם אל הבור, ישבו לאכול לחם. אף לא צער או הרהורי חרטה, אדישות מופלגת.

לך ראה את שלום אוזיך - יעקב שלח את יוסף לבקר את אחיו בשדה. הוא ציווה עליו לראות את שלום אחיו. מסביר הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל: בוודאי שיש לכל אדם גם מגרעות וחסרונות, אך מי אומר לך לראות את חסרונותי? כי כשם שאין אדם שאין לא חסרונות כך אין אדם ללא מעלות ויתרונות! ואנו מצווים לראות את הצד השלם באדם ולא הצד הפגום. יוסף שגילה חולשה, נצטווה הפעם לראות בשלום אחיו ולא במגרעותיהם. ראינו שיצר הקנאה עלול להיות הרסני ופוגע.

נשאלת השאלה כיצד אפשר שלא לקנא בזולת? שלא לקנא בבני משפחה? הקנאה טבועה בנו ואנו לא יכולים לשלוט בה. צריך לדעת שמה שיש לנו וההישגים שלנו תלויים במעשינו ובפעולותינו! אבל חשוב לשמוח ולהסתפק במה שיש לנו. ואמרו חכמינו: "איזהו עשיר – השמח בחלקו"! לקנאה יש גם צד חיובי כמו שלמדנו: "קנאת סופרים תרבה חכמה", זוהי קנאה שבאה מאהבה, גורמת לתחרות ויוצרת מוטיבציה להתאמץ ולהיות טוב יותר.

מי שרודף אחר הכבוד ועיניו צרות בהישגם של אחרים, הוא למעשה נרדף על ידי עצמו ולעולם לא ישיג תחושת רוויה וסיפוק מושלמים כפי שנאמר: "הקנאה, התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם", לעומתו, מי ששמח בחלקו ושמח בהצלחת זולתו חייו מאושרים מאוזנים יותר ומלאי סיפוק.

יעקב שולח את יוסף לחפש את אחיו כתוב: "וימצאם איש והנה תועה בשדה וישאלהו האיש לאמור מה תבקש?" ויוסף עונה לו: "ויאמר, את אוזי אנוכי מבקש!" אני מבקש את אחותם של אחי! אני מחפש את קירבתם!

שיהיו האחים שלי! מכאן לומדים כלל חשוב - חייבים לשמור על אחדות המשפחה ועל אחדות העם, שנהיה אחים זה של זה. נלמד לאהוב את הזולת ולפרגן לו משום שרווחתו של הזולת היא בסופו של דבר זה גם הרווח שלנו כחברה.

עמת לפל!

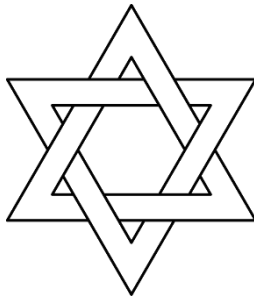
מזל טוב ותודה לשמחה בלס שהתנדב לכתוב דבר תודה לעלון בהגיעו לגבורות. מוזמנים ומוזמנות גם אתם להתנדב לכתוב דבר תורה בפרשה שלכם, ולקבל ברכה בשם כל קיבוץ.

בתודה,

מערכת העלון.

לוח זמנים – ימי החול:

05:44←05:42	זמן טלית ותפילין
06:00	שחרית א'
06:45	שחרית ב'
08:05	שחרית בבית הספר
09:11←09:08	סוף זמן קריאת שמע
16:30	מנחה וערבית
16:45←16:41	שקיעה
20:10	ערבית
21:00	ערבית ב' (שקד ג)

לוח זמנים – שבת פרשת וישב:

16:21	הדלקת נרות
14:00	מנחה
16:31	מנחה, קבלת שבת וערבית
	שיעור לכבוד חנוכה
06:45	שחרית א'
08:00	שחרית עדות המזרח
08:30	שחרית ב'
	תפילת ילדים
	שיעור פרשת שבוע
	דרורית וייס
12:30	מנחה א'
13:30	מנחה ב'
14:00	מנחה (בבית שנון)
16:00	מנחה עדות המזרח
16:00	תהילים לילדים אפרת ביליה
16:20	תהילים לנשים איילה רבי
16:20	מנחה ב'
17:18	צאת השבת

הודעה מסכריתת ילדים

ביום ראשון הקרוב בכ"א כסלו, 22/12, בשעה 17.30. שעת ספור בספריית הילדים עם דיקלה. לאחריה תוכלו לרכוש ספרים חדשים במחיר מוזל מאוד ובנוסף לקבל ספרים משומשים במתנה. מוזמנים בשמחה.

נא קסט

תשובות:

- מצרים העתיקה. 2. סרטי בורקס. 3. טורקיה. אפס פילון שינתה את השם לאנדולו אפס. 4. אפיה. 5. כובאנה (תימן), ח'צפורי (גיאורגיה), קרוקומבוש (צרפת), דניש (דנמרק). 6. מירי רגב. 7. בזעת אפך תאכל לחם (בראשית, ג', י"ט). 8. Whisky in the jar. 9. סיר פלא. 10. תסיסה.

דברי אחת פלס באזכרה לנכדו לירון שניר

הצבי ישראל על במותיך זולל, איך נפלו גיבורים!

בשבתות האחרונות אנו קוראים על אבות האומה: אברהם. יצחק ויעקב. על גדולתם. על הערכים שהנחילו לנו: אהבת ה', אהבת האדם על גמילות חסדים, מסירות, דבקות במטרה ועל ההבטחות של הקב"ה שבא אליהם בחלומות. לירון עלה בסולם שלב אחר שלב והגיע מהר לשמים! בטוח שהוא שומר עלינו מלמעלה. "מעשה אבות - סימן לבנים!" אבותינו הם שסללו לנו את הדרך. ואכן, לירון הגשים בחייו את הערכים הללו: אהבת ה', קיום מצוות, דבקות במטרה, גמילות חסדים, אהבת הזולת ועשיית הטוב, וכפי שכתב בצוואתו לאהוב את החיים ולהוסיף טוב בעולם, לשמח אנשים, לראות את החלש ולעזור לו לחייך לאנשים, לזרוק מילה טובה. אנחנו צריכים להיות טובים ולעשות טוב.

לירון נכדנו היקר אחרי סיום לימודי התיכון בישיבה בחיספין רצה להתחזק בתורה, בהלכה ובמצוות והלך ללמוד בישיבת "מעלה אליהו" במשך שלוש שנים. שם עשה חייל ועיצב את דמותו. לאחר מכן התגייס לצ.ה.ל. שירת בסיירת גולני עבר קורס מכי"ם לאחר מכן התקדם לקצונה. ובתפקיד של קצין מחלקה יצא לקרב בעזה. כשנשאל ע"י סבתו מדוע הוא נלחם להיכנס לעזה? ענה בביטחון: כדי שאת תוכלי לחזור הבייתה לקיבוץ סעד!!
אכן חסרונו של לירון צורב את נשמתנו. הכאב על נפילתו בקרב, פגע קשות בהוריו היקרים פזית ומוטי, אחיו התאום אלון, אחיו גל ובכל המשפחה הקרובה. על אישיותו, על מידותיו הטובות ועל דרכו בחייו הקצרים והמלאים עשיה אנחנו שומעים מחניכיו, מפקדיו, וחבריו וגאים על כל מה שעשה ותרם בדרכו הצנועה והמחבבת.

יהי זכרו ברוך!

כותב בכאב ובדמע

סבא אחת

תפילת נשים

השבת, פרי "וישב", כ' כסליו, 21.12.24 תתקיים תפילת נשים וקריאה בתורה!

כולכן מוזמנות למועדון לחבר בשעה 9.15.

נלווה את יוסף בנדודיו מהמפגש עם אחיו בדותן, זריקתו לבור, מכירתו לפוטיפר סריס פרעה, ועד פתרון חלומות שר המשקים ושר האופים בבית הסהר.

חימום (המזוגן) וחום הלב מובטחים, אנחנו מחכות לכן!

הצוות המארגן

שרה, שקמה, מיכל ואילי

אחשבה, יולנה ויזירה חינוכית לאחר השפעה האוקטובר -

ראיון השבת עם תמר אייל

בשבוע שעבר נפגשתי עם תמר אייל לראיון על חוויותיה כמחנכת בבית הספר מאז השיבה לסעד באביב תשפ"ד, ועל עבודתה כיום בפרויקט בבתי הספר בשער הנגב. רשות הדיבור לתמר.

חזרנו לסעד במרץ 2024. שבנו הביתה וחוונו את 1 בספטמבר פעם שלישית באותה שנת לימודים! הפעם הראשונה - באחד בספטמבר המקורי, עוד לפני המבול, פעם שניה אחרי ה-7 באוקטובר, בזמן הפינוי שלנו לים המלח ועם פתיחת בתי הספר שם, ובפעם השלישית - כשחזרנו שוב לסעד. התחלנו עם תלמידים מעטים מאד. באותה תקופה חלק מילדי סעד וגם מילדי השותפים לבי"ס עדיין לא חזרו, וחלק אומנם חזרו לאזור אבל עדיין לא חזרו לבית הספר, נראה להם מוקדם מדי לחזור ללמוד כאן מבחינה ביטחונית. כל החטיבה היתה בסדר גודל של בין שלוש לחצי ממספר התלמידים המקורי.

השתדלנו להמשיך חלק ממה שחוונו בבית הספר העורפי שהקמנו בים המלח, ולבנות מערכת שעות לא שגרתית שיהיו בה מענים לצרכי התלמידים שחזרו לגור וללמוד כאן, לאחר שפנו מביתם וחזרו לאזור בו מתנהלת מלחמה שקולותיה כל הזמן ברקע. למשל: היו לנו שיעורים שבועיים לכל כיתה שנקראו "אוכל נפש". לקחנו את הציוד של ה"פוד-טראק" מים המלח, הכנסנו אותו לחדר בבית הספר, הקמנו מטבח מאולתר והיו לנו שיעורים שבועיים לכל כיתה, בהן הילדים הכינו לעצמם ארוחה בשילוב עם שיח רגשי על עיבוד המציאות המתגרת. התלמידים מאד אהבו את זה, היו תלמידים שזו היתה סיבה עבורם להגיע לבית הספר.

בהמשך הוקם בבית הספר מטבח מושקע במיוחד ומתקיימים בו שיעורי בישול סדורים לקבוצות רבות מבית הספר בהובלת המורות או בהנחיית עובדת סוציאלית שמתמחה בתחום 'תרפיה בבישול'.

כשחזרנו לסעד חינוכית את כיתה ח'. בשבילי זו הייתה כיתה שלישית שחינכתי באותה שנת לימודים. אתגר אותי להניע שוב, הייתי צריכה לגייס לזה כוחות, וגם הילדים היו באותו מצב. כשחזרנו הילדים העלו הרבה שאלות: "זה נכון שחזרנו?", למה החברים שלנו לא חזרו?" הרבה מילדי החטיבה לא חזרו לקיבוץ. יש ילדים שבאו לכיתה וחוו קושי כי החברים שלהם לא חזרו לספסל הלימודים בסעד. עבדנו על יצירת חברויות חדשות וחיבורים לא צפויים. החזרה הציפה המון קשיים, השתדלנו למצוא את ההזדמנויות לחזק את התלמידים (ואותנו...) שהחזרה הביתה היא מעשה חשוב ונכון למי שמסוגל לכך, על מנת להמשיך ליישב את אזורנו ולהפריח אותו.

היו ימים רבים שפתחנו את הבוקר בשאלה: "ישנתם הלילה, לא ישנתם הלילה? הצלחתם להירדם או לא הצלחתם?" ילד שבא כל כך מוטרד בבוקר לבית הספר - איך הוא יכול בכלל ללמוד?! לכן המערכת היתה שונה. הלמידה הקונבנציונלית היתה יותר מצומצמת.

בסוף שנת הלימודים בדרך כלל אנחנו מקיימים ערב סיום של הצגת תוצרי למידה. בסוף שנת לימודים הקודמת זה היה פחות רלוונטי ולכן קיימנו ערב בו שיתפנו את ההורים בסיפור האישי והקבוצתי שחוונו בשנה שחלפה סביב הפינוי והחזרה לאזור וההתמודדות עם אלו. כל תלמיד התבונן על השנה שלו ובחר את "תמונת הניצחון" שלו, יצאה תערוכה משמעותית ומרגשת. הרבה מהתלמידים בחרו לצלם תמונה מנוף הקיבוץ או הבית שלהם, או עם המשפחה שלהם בבית - עבורם הניצחון הוא שחזרו לחיות פה, יש תלמידים שצילמו את עצמם עם החברים שלהם שחזרו להיות איתם, היו תמונות של צה"ל שנתנו להם תחושת בטחון ושליטה ועוד.

בנוסף היתה תערוכה שבה כל אחד הציג מילים משיר שליווה אותו במהלך השנה. כמה מהשירים שנבחרו: "גם בשעות החשוכות של הלילה..." "ניפגש תראה בסוף, זמן הוא ים אך לא החוף", גם אם יש עוד דרך לעבור, בסוף יהיה טוב, יהיה טוב... גם מתוך החושך יידלק האור" - שירים שמבטאים תקווה לצד כאב. יש כמה תלמידים שבאומץ הסכימו לשתף את ההורים בהקראת מונולוג שכתבו על הדרך האישית שעברו השנה. היה לנו ערב משמעותי בו התלמידים הציגו גילויי כוחות ותקווה. הם יצרו לעצמם נרטיב שיש בו גם התמודדות עם קושי ועם מציאות המלחמה, וגם כוחות שגילו בעצמם השנה וייקחו אותם להמשך.

השנה אני עובדת מטעם ארגון "חותם" בשער הנגב. התפקיד שלי הוא לעזור למנהל ולצוות במה שנדרש ולהטמיע תכנים שהעשייה החינוכית של "חותם" מכוננת אליהם. (הסבר קצר: ארגון "חותם" פועל למען שיויון הזדמנויות בחינוך, לפיתוח מנהיגות חינוכית מגוונת, ליצירת ידע יישומי ולהובלת שינויים מערכתיים המקדמים חינוך ציבורי שוויוני וטוב).

אחת התוכניות שאני שותפה להן היא **תוכנית "מקומי"** בשער הנגב. יש בה קיום צוואה של אופיר ליבשטיין ז"ל (ראש מועצת שער הנגב לשעבר, שנרצח בכפר-עזה ב-7 באוקטובר). היה לו מאד חשוב לקיים "חינוך מבוסס מקום" – תוכנית חינוכית שיהיו בה תכנים שקשורים לסביבה הגיאוגרפית, לחקלאות, להתיישבות הקיבוצית וכד'.

ארגון "חותם" לקח זאת תחת חסותו, ואנשיו פיתחו תוכנית שנקראת **"מקומי"**, שמטרתה היא שכל תלמיד מכיתות א' עד ט' ייצא למרחב למידה שמכונה "מרחב השפעה", ובו - בעזרת איזה שהוא כלי – חקלאות, תקשורת, יער, אומנות - יחוזה למידה פעילה ודרך העשייה החינוכית ירכוש כלים להשפיע על הסביבה שלו, להגיב, להיות אקטיבי, לפתור בעיות.

בעזרת למידה זו יוצרים אצל התלמידים קשר ושייכות עמוקה לאזור ולקהילה. בנוסף הלמידה האקטיבית מחזקת את החוסן. יצירת אדם אקטיבי שמגיב למציאות ולא נאלם דום למולה מפתחת את החוסן ומקנה כלים להתמודדות.

חלק מהמדריכים בתוכנית הם מארגון "תורנו" (=התור שלנו) חברה צעירים שגרים במפלסים, הם הגיעו לאזור שלנו מתוך רצון לסייע. חבריה נהדרים מרחבי הארץ.

בבתי הספר בשער הנגב יש הרבה כוח עזר צעיר - ש"ש של התנועה הקיבוצית, מכיניסטים, חיילים, שירות לאומי, עמיתי "חותם" שהתגייסו למשימת החינוך פה באזור. אני אחראית על הצוות הצעיר הזה בשני בתי ספר יסודיים, אחד בשער הנגב ואחד ברוחמה – בבית ספר שהוקם לילדי רוחמה וכפר עזה.

אלו קבוצות שאני מכשירה כדי להעמיק את העשייה החינוכית שלהם ומגבשת אותם להיות הצוות הצעיר של בית הספר. עובדת היותם צעירים בגיל מאפשרת להם להתחבר בקלות לתלמידים ולגייס אותם לעשייה וללמידה. הם מחזקים בבית הספר את הלמידה הבלתי פורמלית בפעילויות ובקבוצות תלמידים שהם מוציאים לשעות העצמה. בבית הספר "שדות" ברוחמה יש עבודה חינוכית מאתגרת סביב הקליטה של ילדי כפר עזה המתרחשת ממש בימים אלו. קליטת ילדי כפר עזה צריכה להיות מאד מדויקת, עוטפת, מחבקת ומכילה, לצד הרצון להשיב אותם ללמידה בית ספרית.

הצוות ב"שדות" נקרא "צוות חינוכי טיפולי" כי יש בו אנשי חינוך וטיפול והחינוך הוא 'חינוך מודע טראומה'. חינוך שיש בו שיח והקשבה לכל תלמיד מתוך מודעות למה שחוו. צוות בית הספר מורכב מאנשים מהאזור ומהמרכז, צוות מסור מאד, חלקו עבר יחד עם ילדי כפר עזה לרוחמה על מנת לייצר עבורם רציפות מסוימת. אני נהנית לעבוד ב"חותם". זהו ארגון של עשייה חינוכית מעניינת ומקצועית שמשפיע בבתי ספר מסוגים שונים ובמגזרים מגוונים בחברה הישראלית. יש בארגון תרבות ארגונית נכונה וטובה והעובדים בתחומים השונים ובגזרות הרבות עוזרים אחד לשני בשמחה. הייתי רוצה ש"חותם" יכנסו גם לרשות שלנו. תודה ליעלה ברט שעובדת בארגון וחיברה אותי אליו.

לשער הנגב וגם לפה נכנסו הרבה תוכניות חינוך וטיפול. המדינה הקצתה לכך משאבים רבים מתוך הבנה שחינוך ילדינו יהיה שיקול משמעותי בחזרה לאזור ושיקומו. יש פה אנשי חינוך נהדרים וצריך למשוך לתחום זה עוד דמויות נפלאות, זה הכי חשוב.

תודה רבה, תמר, על עשייתך המבורכת והחשובה. בהצלחה רבה והלוואי שנהנה מכישוריך ומניסיוןך עוד שנים רבות.

ראינה והצלחה צל הכתה: ח'ית רפא

פינת הטריוויה / איך life ופרקאי אפרתי

10 שאלות לפרשת וישלח בנושא משקים ומאפים. תשובות בעמוד 3

1. באיזו מדינה קבלה הבירה מעמד חשוב בתרבות כבר בשנת 3000 לפני הספירה והמצאתה מיוחסת לאל אוסיריס?
2. לאיזה ז'אנר שייכים רוב הסרטים בהם שיחק ואותם ביים זאב רווח?
3. באיזו מדינה מוסלמית משחקת קבוצת כדורסל עטורת פרסים שנקראה על שם מותג של בירה ונאלצה לשנות את שמה בעקבות כך?
4. באיזו תחרות מנצח אבא של אפרים בספר "אבא עושה בושות" של מאיר שלו?
5. סדר את המאפים הבאים לפי מדינות המוצא, מהדרומית ביותר לצפונית ביותר: חצי'פורי, דניש, כובאנה, קרוקומבוש.
6. אביה של איזו שרה מכהנת הואשם במכירת אלכוהול מזויף?
7. באיזה הקשר מוזכרת המילה לחם בפעם הראשונה בתורה?
8. מה שמו של שיר העם האירי עליו מבוסס הלחן של השיר "סימן שאתה צעיר" של שלישיית גשר הירקון?
9. במה היה נהוג לאפות על הכיריים, במטבחים שבהם לא היה תנור?
10. איזה תהליך ביולוגי שבו מומרים סוכרים לאנרגיה תאית (וכתוצר לוואי נפלטים אתנול ופחמן דו חמצני) חיוני לתפיחת מאפים וייצור משקאות חריפים?

פינת החטופים והנעדרים

אמילי דמארי

בת 28, כפר עזה

אמילי תהילה דמארי נחטפה ב-7 באוקטובר מביתה שבשכונת "דור צעיר" שבכפר עזה. היא הייתה לבד בדירתה ופחדה, וחברה הטוב גלי ברמן בא להיות איתה, ומשם השניים ככל הנראה נחטפו יחדיו. אמילי היתה תמיד "החברה של כולם", חברה מספרים עליה שהאושר והחום שלה תמיד חיברו את כל המעגלים סביבה יחד והשאירו חותם, היא היתה הדבק שמאחד את כולם. חברתה אוראל דיברה אליה בעצרת החטופים: "אמילי שלי, איזו אישה מיוחדת ואהובה את. את חסרה לנו בפאזל של החברים והמשפחה, של כל הקיבוץ. חלק כל כך חשוב. אנחנו מתגעגעים ורוצים לצחוק איתך. זה יקרה בקרוב, אני מבטיחה."

בתפילה שישונו הביתה במהרה

"חברא קדישא"

בפינת הפרגון שלנו הפעם, אנשי החברא קדישא שלנו. בידוע, שיש לגמילות חסדים, מעמד של כבוד ביהדות. על אחת כמה וכמה, כשמדובר, בחסד של אמת. תמיד הייתה לי הערכה מיוחדת, לצדיקים שבינינו, שלקחו על עצמם, את המצווה החשובה הזאת. עד היום אינני יכול לשכוח את פיקו מייבב בקול, שעה שהוא מבקש את סליחת המת, שמא נפגע הלה ממעשי - החברא קדישא. כל פעם שאני עד, לבקשות הסליחה הללו, אני חושב לעצמי, הרי יותר מכל מגיעה להם תודה, ומה להם מבקשים סליחה ? (אני מנצל את ההזדמנות הזאת, כדי לומר כבר עכשיו לאלה הצדיקים, שבבוא יומי ישאוני לקברי, שאני סולח להם סליחה מלאה, ממעמקי ליבי). ומכל מקום, פיקו שלנו האהוב, הוריש את המצווה לבנו - בני, אחריו. בני ז"ל שלצערנו כי רב, הלך לבית עולמו, בעודו בשיא אונו. בינתיים התכנסו להם אנשים טובים, אנשי חסד של אמת, בקהילתנו, יחזקאל, איתן - שעייה, ועוד רבים וטובים. ויחד עם הרב ארי היקר שלנו, מביאים את חברינו וחברותינו לקבורה, שאין מכובדת ממנה. אתם באמת חברים קדושים. לא יהיה נכון מצידי לסיים ב- "תזכו למצוות" ... שמא תזכו בעוד הלוויות. אומר: כי מי שאמר, והיה העולם, יגמול לכם על חסדיכם הרבים. ובבנין ירושלים ננוחם. יישר כח.

צאוס קרט

ו'צף המלחמות'

דמותו של ינאי המלך החשמונאי במקורותינו.

טרם קיומה של מדינת ישראל הנוכחית, לפני מעל 2000 שנה, כבר היה עם ישראל במדינה עצמאית משלו. מדינת החשמונאים - שהמשיכה את מתתיהו ובניו. כיום כן אז, נאבקה מדינת החשמונאים כל העת על קיומה. בימי ינאי המלך החשמונאי [103-76 לפני הספירה] נימתחו גבולותיה של המדינה לשיא כבימי דוד המלך. עם זאת, לא זכה ינאי לתהילה. יתרה מזאת, בתלמוד הבבלי הושחרה דמותו והוא מכונה "ינאי הרשע" - מלך שקטל חכמים.

בשנת 2018, עת חפרו באדמת ירושלים במגרש הרוסים את היסודות לבניית ב"ס בצלאל החדש, נתגלו ממצאים רבים שיוחסו [?!] לימי בית שני [ראה גוגל - "חפירות במגרש הרוסים"]. בחפירות אלה נמצאו עשרות שלדים של אנשים נשים וטף המצביעים על טבח נוראי שנעשה במקום. רוב הארכיאולוגים מייחסים את הטבח לינאי המלך בהסתמכם על סיפרו של יוסף בן מתתיהו 'קדמוניות היהודים'. בספר מסופר כי המלך ינאי הוציא להורג את המתנגדים לו. הסיפור התגלגל כנראה לתלמוד הבבלי ובכך הוטמעה התודעה ההיסטורית על ינאי כאדם מרושע והממצאים היוו תמיכה לאופיו השלילי.

האמנם מסקנה זו חד משמעית? לרבים, ואני ביניהם, קשה לקבל את העובדה' שינאי טבח באכזריות שכזו בבני עמו. טבח לא הייתה תופעה נדירה בעת העתיקה, והייתה קיימת בתרבות ההלניסטית-רומית. לצערנו חזרה גם בימינו.

מה סותר את ההנחה שאכן ממצאים אלה מעידים דווקא על אכזריותו של ינאי:

עלינו לקחת בחשבון כי יוסף בן מתתיהו חי וכתב כ 200 שנה לאחר מלכותו של ינאי ולא היו לו מקורות ישירים על מאורעות תקופה זו. על פי עדותו של יוסף בן מתתיהו עצמו, השתמש הוא בדבריהם של סופרים יווניים - הלניסטים. ידוע לנו שאלו לא היו מאוהדיו של השלטון החשמונאי.

כמו כן התלמוד הירושלמי, שנערך בארץ ישראל כמאה שנה לפני התלמוד הבבלי. אינו מזכיר כלל את 'רישעותו' של ינאי, ואף מספר כי בימיו, קורב שמעון בן שטח לשלטון וניתנה לו יד חופשית לתקן תקנות חשובות לשיפור המצב החברתי במדינה [התקנות מפורטות בתלמוד הירושלמי].

בניגוד לדמותו של ינאי, נזכרה לטובה אשתו שלומציון שירשה את המלוכה לאחר מותו, כפי שעולה מהתלמוד הבבלי בשל היות זמנה עת שלום ורווחה "בימי שמעון בן שטח ובימי שלומציון המלכה היו גשמים יורדים בלילי שבתות, עד שנעשו חיטים ככליות ושעורים כגרעיני הזיתים ועדשים כדינרי זהב, וצברו מהם חכמים והניחום לדורות הבאים" (תענית כג ע"א), בתפילה שיתקיימו גם בימינו.

באופן כללי אין כוונת התלמודים לדווח על 'מאורעות היסטוריים'. 'השמועות' המגיעות לידי חכמים משמשות לצרכים הלכתיים ולמדרשים מהם ניתן ללמוד מוסר השכל. בעניין הנידון נראה שערבבו בין דמותו של ינאי לזו של הורדוס שהוציא חכמים להורג.

אכן קשה להסיק מסקנות חד משמעיות לגבי אופן התרחשותם של אירועי העבר כהווייתם. מרחק הזמן מקשה ונתון לעיתים לפרשנויות שונות.

(להעמקה והרחבה ניתן לעיין במאמרו של י' אפרון: 'שמעון בן שטח וינאי המלך'. בספרו: חקרי התקופה החשמונאית. תשי"מ. מצוי בבית המדרש הקטן.)

אבנר רוצי

שתיה
&
נישנושים
עלינו

צרכה
משחקים

השיתוף עם מוצריו
המשחקים

נפגש בבית
שקמה.
כולם מוזמנים!

יום ראשון
כ"ז כסלו 28/12
17:30

פינת המדל הטוב

קהילת סעד וצוות חומש
מאחזים איוס נעים ושירות מוצלח
איצרי חביבאן
עם איוסו איחודת הניוד.

